

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 26. listopada 2022.

[Multimedia]

Građa za razlučivanje. Duhovna suhoća

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Razlučivanje, kao što smo vidjeli u prethodnim katehezama, nije prvenstveno logički postupak; tu je riječ o djelima, a djela imaju čuvstvenu konotaciju, što treba prepoznati, jer Bog govori srcu. Uđimo, dakle, u meritum prvog afektivnog načina djelovanja, predmet razlučivanja, a to je *duhovna suhoća*. O čemu se radi?

Duhovna suhoća je ovako definirana: „zamračenost duše, uzburkanost u njoj, pobude na niske i zemaljske stvari, nemir uslijed različitih uzrujavanja i napasti što nas potiče na nepouzdanje, bez nade, bez ljubavi, gdje se sva duša osjeća lijenom, mlakom, žalosnom i kao rastavljenom od Stvoritelja i svoga Gospodina“ (Sc. Ignacije L., *Duhovne vježbe*, 317). Svi smo imali to iskustvo. Vjerujem da je svaki od nas na ovaj ili onaj način iskusio to, suhoću.

Pitanje je kako je se može tumačiti, zato što nam i ona ima nešto važno za reći, a ako je se hoćemo brzopleto riješiti, u opasnosti smo da je izgubimo.

Nitko ne voli biti očajan i tužan. Svi bismo htjeli život koji je uvijek radostan, veseo i ispunjen. No, osim što to nije moguće – jer to i nije moguće – ne bi bilo ni dobro za nas. Naime, promjena u

životu okrenutom porocima može krenuti od *situacije tuge*, *grižnje savjesti* zbog onoga što je učinjeno. Vrlo je lijepa etimologija te riječi, „grižnja savjesti“, svi smo je upoznali. Grižnja savjesti, to je doslovno kad te savjest grize, kad ti ne da mira. Alessandro Manzoni, u *Zaručnicima*, dao nam je sjajan opis grižnje savjesti kao prilike za promjenu vlastitog života. Riječ je o poznatom razgovoru između kardinala Federica Borromea i Bezimenog, koji nakon jedne strašne noći dolazi sav shrvan kardinalu, koji mu se obraća iznenađujućim riječima: „Vi mi nosite dobru vijest i puštate me da je tako žudno čekam?“ ‘Dobru vijest, ja? – reče ovaj drugi. ‘Pakao mi je u srcu [...]. Recite mi, ako znate, koja je to dobra vijest’. ‘Ta da je Bog dotaknuo vaše srce i želi vas učiniti svojim’, mirno je odgovorio kardinal“ (pogl. XXIII.). Bog dotiče srce i u nutrini ti se zbiva nešto, obuzme te tuga, grižnja savjesti zbog neke stvari, i to je poziv da se krene jednim putem. Čovjek Božji zna proniknuti ono što se odigrava duboko u srcu.

Važno je naučiti *tumačiti tugu*. Svi znamo što je tuga: svi. Ali znamo li je tumačiti? Umijem li shvatiti što ta tuga znači za mene danas? U naše vrijeme nju – tugu – uglavnom se doživljava negativno, kao neko zlo koje treba izbjegavati pod svaku cijenu, dok, naprotiv, ona može biti neizostavno zvono za uzbunu u životu koje nas poziva istraživati bogatije i plodnije krajolike negoli prolaznost i bijeg koji nam to ne omogućuju. Sveti Toma definira tugu kao *bol duše*: kao živci u tijelu, ona u nama budi pozornost na potencijalnu opasnost ili neko zanemareno dobro (usp. *Summa Th.* I-II, q. 36, a. 1). Zato je ona neophodna za naše zdravlje, štiti nas da ne naškodimo sebi i drugima. Bilo bi mnogo ozbiljnije i opasnije ne oćutjeti taj osjećaj i ići dalje. Tuga ponekad djeluje kao semafor: „Stani, stop! Tu je crveno. Zaustavi se!“.

Za onoga pak koji ima želju činiti *dobro*, duhovna suhoća je *prepreka* kojom nas napasnik želi *obeshrabriti*. U tom slučaju, moramo djelovati upravo suprotno od onoga što nam se sugerira, te odlučno nastaviti s onim što smo nakanili činiti (usp. *Duhovne vježbe*, 318). Tu mislimo na posao, učenje, molitvu, preuzetu zadaću: ako ih napustimo čim osjetimo dosadu ili tugu, nikad ništa nećemo dovršiti. To je ujedno uobičajeno iskustvo u duhovnom životu: put prema dobru, podsjeća se u Evanđelju, uzak je i strm, traži borbu, da pobijediš samoga sebe. Počnem moliti ili se posvetim nekom dobrom djelu i, čudno, baš tada mi na pamet padaju stvari koje trebam hitno učiniti – samo da ne bi molio ili da ne bi činio dobra djela. Svi imamo to iskustvo. Za one koji žele služiti Gospodinu važno je ne prepustiti kormilo mlakosti. To je ono... „Ma ne, ne da mi se, to je dosadno...“: pazi na to! Neki, nažalost, odluče napustiti molitveni život, ili ono što su izabrali, brak ili redovnički život, nagnani na to mlakošću, a da prije toga nisu zastali da očitaju to stanje duha i, nadasve, da se nisu obratili za pomoć nekom duhovnom vođi. Mudro pravilo kaže da *u vrijeme duhovne suhoće ne valja mijenjati ništa*. Vrijeme koje dolazi, prije nego trenutno raspoloženje, pokazat će je li naš izbor dobar ili loš.

Zanimljivo je primijetiti, u Evanđelju, da Isus odbacuje napasti stavom čvrste odlučnosti (usp. *Mt* 3, 14-15; 4, 11-11; 16, 21-23). Situacije kušnje salijeću ga s raznih strana, ali uvijek, pronalazeći u Ocu tu čvrstinu, odlučnost vršiti njegovu volju, one nestaju i prestanu predstavljati prepreku i smetnju na putu. U duhovnome životu kušnja je važan trenutak, Biblija je izričito spominje i kaže

ovako: „*ako želiš služiti Gospodu, pripravi dušu svoju na kušnju*“ (Sir 2, 1). Ako želiš ići dobrim putem, pripremi se: bit će prepreka, bit će napasti, bit će trenutaka mlakosti i suhoće. To je kao kad profesor ispituje studenta: ako vidi da je svladao osnovno gradivo, ne pita ga dalje: položio je ispit.

Ako znamo kako otvoreno i svjesno proći kroz samoću i suhoću, možemo iz toga izaći ojačani s ljudskog i duhovnog gledišta. Nijedna kušnja nije iznad naših snaga; nijedna kušnja neće biti veća od onoga što smo mi kadri učiniti. Ali ne smije se bježati od kušnji: valja vidjeti što znači ta kušnja, što znači to što sam tužan: zašto sam tužan? Što znači to što u ovom trenutku prolazim kroz duhovnu suhoću? Što znači to što sam u duhovnoj suhoći i ne mogu nikako naprijed? Sveti Pavao podsjeća da nitko nije kušan iznad svojih sila, jer nas Gospodin nikada ne napušta i uz njegovu blizinu možemo pobijediti svaku napast (usp. *1 Kor 10, 13*). I ako je ne pobijedimo danas, ponovno ustanimo, nastavimo svoj hod i pobijedit ćemo je sutra. Ali ne ostati mrtvi – recimo to tako – ne dopusti da budeš pobijeđen zbog trenutka tuge, duhovne suhoće: ići naprijed. Neka te Gospodin blagoslovi na tom putu – budi hrabar! – duhovnoga života, na kojem nema stajanja.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] I ne zaboravimo moliti i nastaviti s molitvom za Ukrajinu, koja trpi mučeništvo: neka Gospodin zaštititi taj narod i povede nas sve na put trajnoga mira.

Apel Svetoga Oca

Sa užasom svjedočimo događajima koji nastavljaju izazivati krvoproliće u Demokratskoj Republici Kongu. Izražavam duboko žaljenje zbog neprihvatljivog napada koji se dogodio proteklih dana u Maboyi, u pokrajini Sjeverni Kivu, gdje su ubijeni bespomoćni ljudi, uključujući i redovnicu zaposlenu u zdravstvu. Pomolimo se za žrtve i njihove obitelji, kao i za tu kršćansku zajednicu i stanovnike toga kraja koji već predugo trpe teško nasilje.